TAMPEREEN TEKNILLINEN YLIOPISTO

Lausunto Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan sivistys- ja tiedejaostolle

Asia: HE 142/2017 vp
Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2017 kolmanneksi lisätalousarvioksi

Teema: PL 29 ja erityisesti positiivisen rakennemuutoksen alueita koskevat osaamistarpeet ja miten muuntokoulutusmahdollisuuksien lisääminen vastaa niihin

Satakunnan vientivetoinen talous saa nostetta maailmantalouden piristymisestä. Merkittäviä kasvuodotuksia Satakunnassa on erityisesti robotiikka- ja automaatioalalla ja koko teknologiateollisuudessa. Ala tarvitsee lähivuosina satoja korkeasti koulutettuja osaajia. Vuoden 2017 aikana on ollut avoimena lähes 300 uutta työpaikkaa automaatiotekniikan insinööreille ja diplomi-insinööreille ja lähes 400 sähköinsinööreille ja diplomi-insinööreille. Työnhakijoita avoimiin paikkoihin on ollut 5-20% avoimien paikkojen määrästä. Koko klusterin liikevaihto on kasvanut 47% vuosina 2010-2016. Samaan aikaan henkilöstömäärä on kasvanut lähes 60 %.

Uusia avoimia työpaikkoja on Satakunnassa ollut alkuvuonna 18% enemmän kuin vuosi sitten. Yrityksillä on merkittäviä rekrytointiongelmia korkeakoulutettujen osaajapulasta ja työikäisen väestön vähenemisestä johtuen. Lisäksi työvoiman voimakas kysyntä, tekniikan osaamisvaje ja työvoimatarjonnan kohtaanto-ongelma vaikeuttavat rekrytointeja. Erityisesti tekniikan osaajapula ja koulutuksen tarjontavaje yhdistettynä alan heikkoon vetovoimaan muodostavat kasvun pullonkaulan. Tekniikan alan osaajapulaan voidaan nopeimmin vaikuttaa juuri muuntokoulutuksella.

Alan osaajia pitää houkutella myös ulkomailta. Satakunnassa on paljon ulkomaisessa omistuksessa olevia yrityksiä tai muutoin kansainvälisiä yrityksiä. Englanninkielinen koulutus olisi vetovoimatekijä, mutta se myös lisää koulutuksen kustannuksia.

Porin yliopistokeskuksessa on Tampereen teknillisen yliopiston toimesta muuntokoulutettu insinööreistä diplomi-insinöörejä vuodesta 1987 lähtien. Tällä hetkellä TTY kouluttaa Porissa johtamisen ja tietotekniikan diplomi-insinöörejä maisteriohjelmassa, johon otetaan vuosittain sisään 60 opiskelijaa. Monet opiskelevat työn ohessa. Porissa onkin kehitetty monimuoto-opiskelun mallia, jossa tutkinnon pystyy suorittamaan työn ohessa kolmessa vuodessa.

Tampereen teknillinen yliopisto on sitoutunut tuottamaan Porissa koulutusta Satakunnan alueen tarpeisiin. Olemassa olevan koulutuksen lisäksi monimuoto-muuntokoulutuksena voidaan toteuttaa automaation, robotiikan ja konetekniikan diplomi-insinöörikoulutusta Tampereen teknillisen yliopiston ja Satakunnan ammattikorkeakoulun yhteistyönä. On odotettavissa, että muuntokoulutukseen osallistujia on rekrytoitava myös maakunnan ulkopuolelta. Lisäksi muuntokoulutuksen toteutuksessa on varmistettava, että kouluttajiksi saadaan riittävästi osaavaa opettajaresurssia.

TAMPEREEN TEKNILLINEN YLIOPISTO

Maakunnan elinvoiman kannalta muuntokoulutus olisi saatava käynnistymään mahdollisimman nopeasti. Koulutusten pitää joustaa sisällön, keston ja oppilasmäärien suhteen, jotta voidaan riittävästi reagoida alueen työmarkkinoiden kysyntään. Muuntokoulutusten toteuttaminen liittyy keskeisesti yliopistokeskusten tehtävään.

Yhden muuntokoulutusryhmän kokona voidaan pitää noin 20-30 opiskelijaa. Muuntokoulutusohjelman kestona voidaan pitää 2,5-3 vuotta. Ohjelman kustannuksiksi Porissa toteutettuna arvioidaan noin 500 000 euroa. Pidän lisätalousarvion ehdotusta positiivista rakennemuutosta tukevaan korkeakoulutettujen muuntokoulutukseen oikein mitoitettuna siinä suhteessa, että 10 milj. euroa mahdollistaa ehdotuksen mukaisen 550 opiskelijan koulutuksen. Kun jo pelkästään Satakunnassa automaatio- ja sähköalan uusia työpaikkoja on alkuvuoden aikana ollut auki noin 700, niin lisätalousarviossa ehdotetulla määrärahalla ei ratkaista osaajapula-ongelmaa.

Porissa 7.11.2017

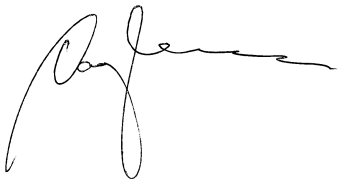

Jari Multisilta
Professori, Tampereen teknillinen yliopisto
Johtaja, Porin yliopistokeskus